

Till: kommunstyrelsen, välfärdsnämnden

För kännedom: Fullmäktiges presidium

Granskning av kommunens arbete mot våld i nära relationer

Syftet med granskningen var att bedöma om kommunstyrelsen, omsorgsnämnden och humanistiska nämnden har säkerställt en ändamålsenlig styrning och uppföljning av arbetet mot våld i nära relationer. Vår sammanfattande bedömning är att det finns brister i kommunens styrning och uppföljning av arbetet.

Kommunen har delvis fastställt ändamålsenliga mål för arbetet mot våld i nära relationer. Det finns ett antal styrdokument som målsätter arbetet mot våld i nära relationer, som den regionala handlingsplanen och jämställdhetsstrategin. Dock saknar vi en sammanhållen styrning som säkerställer ett tydligt operativt arbete. De målsättningar som finns behöver konkretiseras inom kommunen och dess verksamheter för att säkerställa att arbetet mot målsättningarna är pågående.

Det finns ett flertal forum för samverkan med både direkt och indirekt koppling till arbetet mot våld i nära relationer vilket indikerar att frågan är aktuell. Antalet forum för samverkan kan dock skapa otydlighet i ansvarsfördelningen och resultera i otydliga styrsignaler till verksamheterna. Vi noterar att samverkan främst fokuserar på strategisk styrning och vi saknar ett "nedifrån- och upp-perspektiv" för att säkerställa att de strategiska initiativen efterfrågas på operativ nivå.

Det förebyggande arbetet bedrivs främst inom samverkansforumen och fokuserar på utbildnings- och informationsinsatser. Det har genomförts vissa kommunövergripande insatser, utöver frivilliga föreläsningar under temaveckor, för att öka kunskapen om våld i nära relationer för tjänstepersoner. Det är dock av vikt att samtliga tjänstepersoner inom kommunen som möter potentiellt våldsutsatta medborgare eller barn och unga i utsatta situationer får ändamålsenlig utbildning. Vi bedömer det även som viktigt att medarbetare inom äldreomsorgen framgent får en gedigen utbildning gällande våld mot äldre.

Det finns ändamålsenliga rutiner för att upptäcka och utreda våldsärenden. Dock är arbetsbelastningen hög inom utredningsenheten för barn och unga. Detta riskerar att påverka rättssäkerheten i handläggningen, både gällande tiden för utredning men även uppföljning av ärenden.

Vår bedömning är att uppföljningen av arbetet mot våld i nära relation är otydlig till följd av en spretig styrning. Våld i nära relationer behöver följas upp mer sammanhållet för att ge en tydlig bild av arbetet. Nämnden bör även efterfråga information om den uppföljning som görs. Den uppföljning som bedrivs på enhetsnivå av våld i nära relationsärenden behöver bli mer lättillgänglig genom statistik och mer användarvänliga system. Vi ser det som problematiskt att socialtjänstens verksamhetssystem inte möjliggör mer flexibel kodning av ärenden. Det påverkar möjligheterna att kartlägga våldsproblematiken på ett ändamålsenligt sätt.

Det finns inga aktuella kartläggningar eller analyser av förekomsten av våld i nära relation på kommunövergripande nivå som sedan ligger till grund för anpassade insatser i enlighet med Socialstyrelsens föreskrift.

Med utgångspunkt i granskningen rekommenderas samtliga granskade nämnder:

- ▶ Säkerställ en enhetlig styrning av arbetet mot våld i nära relation och bryt ner styrdokumenterna i specifika åtgärder med tydlig ansvarsfördelning för att konkretisera arbetet och möjliggöra en tydligare uppföljning. Den övergripande styrningen kring frågorna bör även kopplas till den ordinarie verksamheten för att säkerställa efterlevnad och uppföljning.

- ▶ Tydliggör formerna för samverkan och vilka frågor som ska hanteras inom vilka forum för att skapa en tydligare styrning och därigenom förutsättningar för ett förebyggande arbete. Säkerställ även att nedifrån och upp perspektivet omhändertas för att säkerställa att de initiativ som arbetas med på strategisk nivå är det som efterfrågas på operativ nivå.
- ▶ Säkerställ att samtliga tjänstepersoner som möter potentiellt våldsutsatta medborgare eller barn och unga i utsatta situationer har tillräcklig kunskap om våld i nära relationer för att identifiera och omhänderta problematiken. Tjänstepersoner inom äldreomsorgen bör inkluderas.
- ▶ Ta del av de sammanställningar och uppföljningar som tas fram inom arbetet mot våld i nära relation.

Med utgångspunkt i granskningen rekommenderas välfärdsnämnden:

- ▶ Säkerställ en rättssäker myndighetsutövning även vid hög belastning inom utredningsenheterna.
- ▶ Undersök hur utredningsenheterna kan öka sin systematiska uppföljning för att främja verksamhetsutveckling och stärka den interna kontrollen.
- ▶ Systematiskt kartlägga våldet i kommunen för att säkerställa att insatserna som erbjuds våldsutsatta och våldsutövare svarar mot behoven i kommunen.

Revisorerna önskar kommunstyrelsens och välfärdsnämndens skriftliga svar på revisionsrapporten senast den 27 mars 2023.

För Örnsköldsviks kommuns revisorer

Agnetha Nordin
Revisionens ordförande

Bilaga: Revisionsrapport Granskning av kommunens arbete mot våld i nära relationer, Örnsköldsvik kommun. Genomförd av EY, januari 2023